

O₂A5

Openbaar Onderwijs Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

HANDREIKING

MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCHE HANDELINGEN OP BASISCHOLEN

Inhoudsopgave

- Inleiding pag. 2
- Het kind wordt ziek op school pag. 2
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek pag. 3
- Medische handelingen pag. 3

Bijlagen:

1. Toestemmingsformulier voor: 'het verstrekken van medicijnen op verzoek'
2. Toestemmingsformulier voor: 'uitvoeren van medische handelingen'
3. Bekwaamheidsverklaring
4. Richtlijnen: 'hoe te handelen bij een calamiteit'

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Leraren op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn, die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn tengevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden.

Leraren begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

Leerkrachten en schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Dit protocol wil een handreiking zijn.

We onderscheiden hierin drie situaties:

- Het kind ziek op school;
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek;
- Medische handelingen.

De eerste situatie laat de school en de leraar geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leraar moet direct bepalen hoe hij moet handelen.

Bij de tweede of derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor de individuele leraar geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

1 . Het kind ziek op school.

Bij de aanmelding is dit een onderdeel van het gesprek.

Zorg er voor dat op het inschrijfformulier de overgevoeligheid (allergie) voor allerlei zaken nauwkeurig vermeld worden.

Voorbeelden hiervan zijn b.v. overgevoeligheid voor:

- medicijnen;
- ontsmettingsmiddelen;
- smeerseltjes (b.v. tegen insectenbeten);
- pleisters en
- overige zaken.

Veranderingen dienen zo spoedig mogelijk aan de directie van de school gemeld worden.

Het is van belang dat deze gegevens zo actueel mogelijk zijn.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica of zetpillen bij toevallen, diabetische handelingen.

In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven. Deze toestemming dient schriftelijk vastgelegd te worden (zie bijlage 1).

Leg verder vast de periode, de wijze van bewaren en vervaldatum.

Neem de medicijnen alleen in ontvangst, wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.

Lees de bijsluiter goed en let daarbij op eventuele bijwerkingen.

Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.

Bij een foute toediening of een bijzondere reactie van het kind bel dan het landelijke alarmnummer 112. Zorg dat alle gegevens van het kind voor handen zijn (zie bijlage 4).

3. Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk naar school gaat. (thuisnabij, inclusief onderwijs)

Het schoolkind wordt niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek-zijn. Bij hoge uitzondering wordt er medewerking gevraagd aan het onderwijspersoneel. Te denken valt dan aan het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje.

Om zeker te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid is gedekt, is het raadzaam, voordat er overgegaan wordt tot medisch handelen, contact gezocht wordt met de verzekeraar van de school.

Toestemmingsverklaring is hierbij noodzaak (zie bijlage 2 en 3)

Bijlage 1

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Verklaring

Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling : _____
Geboortedatum : _____
Adres : _____
Postcode en plaats : _____

Naam ouder(s)/verzorger(s) : _____
Telefoon thuis : _____
Telefoon werk : _____

Naam huisarts : _____
Telefoon : _____
Naam specialist : _____
Telefoon : _____

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

_____
_____

Naam van het medicijn:

_____
_____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

_____ uur
_____ uur
_____ uur
_____ uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

_____
_____

Ook ommezijde invullen

Dosering van het medicijn:

_____

Wijze van toediening:

_____

Wijze van bewaren:

_____

Controle op vervaldatum door: _____ (naam)

Functie: _____

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam : _____

Ouder/verzorger : _____

Plaats : _____

Datum : _____

Handtekening : _____

MEDICIJNINSTRUCTIE

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

_____ (datum)

DOOR:

Naam : _____

Functie : _____

Van : _____ (instelling)

AAN:

Naam : _____

Functie : _____

Van : _____ (naam school en plaats)

Bijlage 2

Uitvoeren van medische handelingen

Verklaring

Toestemming tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

Naam leerling : _____

Geboortedatum : _____

Adres : _____

Postcode en plaats : _____

Naam ouder(s)/verzorger(s) : _____

Telefoon thuis : _____

Telefoon werk : _____

Naam huisarts : _____

Telefoon : _____

Naam specialist : _____

Telefoon : _____

Naam medisch contactpersoon : _____

Telefoon : _____

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

_____
_____
_____
_____

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

_____
_____
_____
_____

De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

_____ uur

_____ uur

_____ uur

_____ uur

Ook ommezijde invullen

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

_____
_____
_____

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

_____
_____
_____

Eventuele extra opmerkingen:

_____
_____
_____

Bekwaamheidsverklaring aanwezig   ja/nee

INSTRUCTIE MEDISCH HANDELEN

Instructie van de 'medische handeling'
+ controle op de juiste uitvoering is gegeven op:

_____ (datum)

DOOR:

Naam : _____
Functie : _____
Van : _____ (instelling)

AAN:

Naam : _____
Functie : _____
Van : _____ (naam school en plaats)

Ondergetekende:

Naam : _____
Ouder/verzorger : _____
Plaats : _____
Datum : _____

Handtekening : _____

Bijlage 3

Uitvoeren van medische handelingen

(bekwaamheidsverklaring)

Verklaring

Bekwaam uitvoering van medische handelingen

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

---

Verklaart dat,

Naam werknemer : _____
Functie : _____
Werkzaam aan/bij : _____

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

Naam leerling : _____
Geboortedatum : _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Ondergetekende:

Naam : _____
Functie : _____
Werkzaam aan/bij : _____
Plaats : _____
Datum : _____

Handtekening : _____

Bijlage 4

Hoe te handelen bij een calamiteit

(richtlijnen)

Indien zich calamiteiten voordoen ten gevolge van het toedienen van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling bij een kind

Richtlijnen, hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van

- het toedienen van medicijnen aan een kind;
  - het uitvoeren van een medische handeling.
-
- Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen.
  - Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen)
  - Bel direct de huisarts en/of specialist van het kind.
  - Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke alarmnummer 112.
  - Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
  - Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
    1. Naam van het kind;
    2. Geboortedatum;
    3. Adres;
    4. Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon;
    5. Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist;
    6. Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
  - Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
    1. Leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
    2. Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd;
    3. In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan.